

61 משעת הבדיקה הקודמת, שאם בדקה בליל שמונים ואחד והיתה
62 טהורה, ואחר כך בדקה בבוקר והיתה טמאה, היה לנו לטמא למפרע
63 את כל הטהרות מהבדיקה הקודמת, ומדוע הברייתא אומרת שאינה
64 טמאה אלא משעת ראייתה. משיבה הגמרא: **פִּינּוּ דַּמְעָתָא לְעַת לִיכָא**
65 **- אִין אַפְשָׁרוּת לטמא אותה, מִפְּקִידָה לְפִקְדָה נְמִי לֹא נִירוּ בָּהּ**
66 **רְבִינָן**].
67 הגמרא מביאה הוכחה לדברי רב: **תָּא שְׁמַע ממה ששינוו בברייתא,**
68 **וְיִלְדַת בְּזוּב שְׁפָפְרָה שבעה נקיים וְלֹא מְבִלָּה לאחר מכן, וְרֵאתָה**
69 **בימי הטהור, באופן זה הִלְכּוּ בֵּית שְׁמַאי לְשִׁיפְתָן,** שדם זה מטמא
70 רק כשהוא לח וזמן התורה אינו מטמא כלל, כמו שהם סוברים
71 (לעיל לד.) בסתם יולדת שלא טבלה, וְבֵית הַלֵּל הלכו באופן זה
72 **לְשִׁיפְתָן,** שדמה מטמא מן התורה לח ויבש, כמו שהם סוברים (שם)
73 בכל יולדת שלא טבלה.
74 מבאר הגמרא את ההוכחה: **בְּשִׁלְמָא לְרַב דְּאָמַר מַעֲזָן אֶחָד הוּא,**
75 **מוֹבֵן שְׁמִשּׁוּם הָכִי לבית הלל הדם מְטַמָּא לַח וְיִבֵּשׁ,** שהרי הגיע
76 ממעין טמא, ולדעתם התורה לא טיהרה אותו אלא כשהגיעו ימי
77 הטהור וגם טבלה, **אֵלָא לְלוֹי דְּאָמַר שְׁנֵי מַעֲזוֹת הֵן, אִמְאי הדם**
78 **מְטַמָּא לַח וְיִבֵּשׁ,** הרי כיון שספדה שבעה נקיים בודאי נסתם המעין
79 הטמא, ודם זה ממעין טהור הוא בא. **79**
80 הגמרא מיישבת את דברי לוי: **אָמַר לָךְ לֹוי - לוי יענה לך על קושיא**
81 **זו, באמת מברייתא זו מוכח שמעין אחד הוא, אבל אִמְאי דְּאָמְרֵי**
82 **כְּתַנָּא דְּשׁוּיָן - אני סובר כמו התנא של הברייתא שהובאה לעיל,**
83 **שהכל מודים ברואה לאחר דם טהור שדיה שעתה, ואני מעמיד**
84 **ברייתא זו כשיש אפשרות לטמא מעת לעת, ואף על פי כן אינה**
85 **מטמאת, ובהכרח שהטעם הוא משום ששני מעינות הם וכמבואר**
86 **לעיל**].
87 עוד מיישבת הגמרא: **וְאִיבְעִית אִימָא - ואם תרצה תוכל ליישב את**
88 **דברי לוי באופן נוסף, שהברייתא עוסקת בְּשׁוֹפְעַת מימי הטהומא**
89 **לימי הטהרה, שבאופן זה לא נסתם המעין הטמא, ולכן הדם מטמא**
90 **לח ויבש**.
91 מקשה הגמרא: **וְהָא 'סְפָרָה' קְתַנָּי - הרי כתוב בברייתא שהיא ספרה**
92 **שבעה נקיים, ואם הדם לא פסק כיצד ספרה. מתרצת הגמרא: הָכִא**
93 **בְּיִלְדַת נְקֵבָה בְּזוּב עֶסְקִינָן - מדובר באשה שבשעת זיבתה לידה**
94 **נקבה, וימי טומאת לידה של נקבה הם שבועיים, ומדובר באופן**
95 **דְּשְׁבוּעָה קְמָא פְּסָקָה - בשבוע הראשון ללידתה לא ראתה דם, וימים**
96 **אלו נחשבים לה לספירת שבעה נקיים (כפי שיתבאר), ובשְׁבוּעָה**
97 **בְּתַרָּא לֹא פְּסָקָה - ובשבוע השני ללידתה חזרה לראות, והמשיכה**
98 **לראות ברציפות מהשבוע השני לשבוע השלישי, ונמצא שהמעין**
99 **הטמא חוזר ונפתח בשבוע השני, ונשאר פתוח בשבוע השלישי, ולכן**
100 **לבית הלל הדם מטמא לח ויבש**].
101 מוסיפה הגמרא: **וְקָסְבָּר התנא של ברייתא זו, שהיולדת בזוב**
102 **שצריכה לספור שבעה נקיים, יָמֵי טוּמַאת לִידְתָּה שְׁאִין רוּאָה בְּהֵן**
103 **דָם, עוֹלִין ונחשבים לה לְסַפֵּירַת שבעה נקיים שצריכה לספור**
104 **לְיִבְתָּהּ, ולכן מה שספרה בשבוע הראשון נחשב ספירה**.
105 הגמרא דנה האם הלכה כרב או כלוי: **אָמַר לִיה רַבִּינָא לְרַב אִשִּׁי,**
106 **אָמַר לָן (-לנו) רַב שְׁמֵן מִסְבְּרָא, אֶקְלַע מֵר וּזְמַרָא לְאֶתְרִין - מר**
107 **זוטרא הגיע במקרה למקומו ודרש, הִלְכְתָא בְּנוֹתֵיהּ דְּרַב לְהוּמְרָא**
108 **- הלכה כרב באופן שהוא מחמיר, דהיינו בשופעת מימי הטהור עד**
109 **לאחר מכן, שלדעת רב דמה טמא, ואף על פי שהמשיכה לראות**
110 **מימי הטהור, אין אומרים שהדם הגיע ממעין טהור, משום שמעין**
111 **אחד הוא, והתורה טימאתו בימים אלו, וְהִלְכְתָא בְּנוֹתֵיהּ דְּלוֹי**
112 **לְהוּמְרָא, דהיינו בשופעת מימי הטהומא לימי הטהרה, לדעת לוי**
113 **ששני מעינות הם אין זה דם טהור, שהרי לא נסתם המעין הטמא**.
114 הגמרא מביאה דעה נוספת בפסק ההלכה: **רַב אִשִּׁי אָמַר, הִלְכְתָא**
115 **בְּנוֹתֵיהּ דְּרַב שמעין אחד הוא, בִּין לְקוּלָא, דהיינו בשופעת מימי**
116 **הטהומא לימי הטהרה, שרב מיקל שמעין אחד הוא והתורה טיהרתו,**
117 **גם אם לא הפסיקה, וְכִין לְהוּמְרָא, דהיינו בשופעת מימי הטהרה עד**
118 **לאחר מכן, שלדעת רב היא טמאה משום שמעין אחד הוא. וכן דְּרִישׁ**
119 **- דרש מרימר, הִלְכְתָא בְּנוֹתֵיהּ דְּרַב בִּין לְקוּלָא בִּין לְהוּמְרָא.**
120 **מסיקה הגמרא: וְהִלְכְתָא בְּנוֹתֵיהּ דְּרַב, בִּין לְקוּלָא בִּין לְהוּמְרָא.**

1 **אֵלָא לְלוֹי דְּאָמַר שְׁנֵי מַעֲזוֹת הֵן, לְמָה לִי שְׁבָעָה - מדוע היולדת**
2 **בזוב צריכה לספור שבעה נקיים, הרי בְּמִשְׁהוּ סְנִיָּא - די בכך**
3 **שתפסיק מעט מלראות לאחר ימי הטהומא, שבכך מוכח שנסתם**
4 **המעין הטמא, ואז תמתין שבעה ימים ותטבול, ואפילו אם תראה דם**
5 **בכל השבעה ימים הם יחשבו כשבעה נקיים, שהרי דם זה הגיע**
6 **מהמעין הטהור. משיבה הגמרא: הָכִי קָאָמַר - כך באמת כוונת**
7 **הברייתא, היולדת בזוב צְרִיכָה שְׁתַּפְּסוֹק לראות מִשְׁהוּ לאחר ימי**
8 **הטהומא, כדי שְׁיַעֲלוּ לָהּ הימים הבאים לְשְׁבָעָה נְקִיִּים, גם אם תראה**
9 **בהם**.
10 הגמרא מביאה הוכחה נוספת לדברי רב: **תָּא שְׁמַע ממה ששינוו**
11 **בברייתא, דעת רבי יוסי (לעיל ז: י:): שמעוברת או מניקה שלא ראתה**
12 **דם במשך שלש עונות ושל שלושים יום (לעיל ט:)), ושוב ראתה,**
13 **אינה מטמאת טהרות אלא משעת ראייתה, ולא חוששים שמא**
14 **ראתה קודם, ומחדשת הברייתא, שאם הפסיקה לראות פחות משלש**
15 **עונות בזמן הנקתה, ושוב התעברה ועדיין לא ראתה עד שהשלימה**
16 **לשלש עונות שאינה רואה בהן, יָמֵי עֵיבּוּרָה עוֹלִים (-מצטרפים) לָהּ**
17 **לְיָמֵי מְנִיקוּתָהּ, ואם ראתה אחר כך מטמאת רק משעת ראייתה, וְיָמֵי**
18 **מְנִיקוּתָהּ עוֹלִים לָהּ לְיָמֵי עֵיבּוּרָה, שאם הפסיקה בהיותה מעוברת**
19 **והשלימה לשלש עונות בהיותה מניקה, מצטרפים הימים שהיא**
20 **מניקה לימים שהיא מעוברת**.
21 מבאר הגמרא: **כִּיצַד הם אופני דין זה, כגון שהפסיקה לראות**
22 **שְׁתֵּים - שתי עונות בְּיָמֵי עֵיבּוּרָה, וְאַחַר כֵּךְ עוֹנָה אֶחָת בְּיָמֵי**
23 **מְנִיקוּתָהּ, או שהפסיקה שְׁתֵּים בְּיָמֵי מְנִיקוּתָהּ וְאַחַת בְּיָמֵי עֵיבּוּרָה,**
24 **או שהפסיקה עוֹנָה אֶחָת וּמְחַצָּה בְּיָמֵי עֵיבּוּרָה, וְאַחַת וּמְחַצָּה בְּיָמֵי**
25 **מְנִיקוּתָהּ, בכל האופנים הללו עוֹלִין לָהּ זְמַנֵי הַהִפְסָק לְשִׁלְשׁ עוֹנוֹת,**
26 **ואינה מטמאת אלא משעת ראייתה**.
27 הגמרא מבאר את ההוכחה: **בְּשִׁלְמָא לְרַב דְּאָמַר מַעֲזָן אֶחָד הוּא,**
28 **מוֹבֵן שְׁמִשּׁוּם הָכִי המעוברת שהתחילה להפסיק יולדה, בְּעֵי הַפְּסָק**
29 **- צריכה להשלים את מנין הימים שאינה רואה בהם, שיצטרפו**
30 **לימים שקודם הלידה יהיו ביחד שְׁלֹשׁ עוֹנוֹת, ואם תראה אפילו דם**
31 **טהור לא תשלים את שלושת העונות, וטמאת למפרע מעת לעת,**
32 **כמו אשה רגילה שאין דמיה מסולקים (אבל דם הלידה עצמה אינו**
33 **נחשב הפסק), אֵלָא לְלוֹי דְּאָמַר שְׁנֵי מַעֲזוֹת הֵן, לְמָה לִי הַפְּסָק**
34 **שְׁלֹשׁ עוֹנוֹת, הלא בְּמִשְׁהוּ סְנִיָּא - די בכך שתפסיק מעט מלראות**
35 **לאחר ימי הטהומא, שבכך מוכח שנסתם המעין הטמא, ואפילו אם**
36 **תראה דם לאחר מכן הרי זה כאילו לא ראתה, ותשלים בימים אלו**
37 **את שלושת העונות, שהרי דם זה אינו מגיע מהמעין הטמא, והוא**
38 **כמו דם הבא מחוטמה שאין לו שייכות לדם נדה**.
39 דוחה הגמרא: לדעת לוי **הָכִי קָאָמַר - באמת זוהי כוונת הברייתא,**
40 **לאחר ימי הטהומא צְרִיכָה שְׁתַּפְּסוֹק מִשְׁהוּ מלראות, כְּדִי שְׁיַעֲלוּ**
41 **לָהּ ימי הטהרה להשלמת שְׁלֹשׁ עוֹנוֹת, גם אם תראה בהם**.
42 הגמרא מביאה הוכחה לדברי לוי: **תָּא שְׁמַע, נחלקו התנאים במשנה**
43 **(לעיל ב.), האם אשה שראתה דם מטמאת רק משעת ראייתה, או**
44 **שחוששים שהיא טמאה מאתמול באותה שעה, וכל הטהרות שנגעה**
45 **בהם מזמן זה טמאות, ומחדשת הברייתא, וְשׁוּיָן - הכל מודים**
46 **בְּיִלְדַת שְׂרוּאָה אַחַר הימים שדמה דָם מוֹהָר, כגון לאחר שמונים**
47 **יום מלידת נקבה, שְׂרִיָּה שְׁעָתָה - שדי לה לטמא משעת ראייתה,**
48 **ואינה מטמאת למפרע. ובפשטות מדובר גם אם ראתה כמה ימים**
49 **לאחר מכן, ואם כן, בְּשִׁלְמָא לְלוֹי דְּאָמַר שְׁנֵי מַעֲזוֹת הֵן, מובן**
50 **שְׁמִשּׁוּם הָכִי דְּיָה שְׁעָתָה, שהרי דמיה מסולקים, שעברו הרבה ימים**
51 **ולא ראתה דם מהמעין הטמא, זוהי ראייתה הראשונה כשהיא**
52 **מניקה, ושנינו לעיל (ז.) שבאופן זה דיה שעתה, אֵלָא לְרַב דְּאָמַר**
53 **מַעֲזָן אֶחָד הוּא, אִמְבָּרֵי דְּיָה שְׁעָתָה, תְּמַמָּא מַעַת לְעַת - מאתמול**
54 **בשעה זו (לדעת הסוברים כן בשאר נשים), שהרי הוחזקה בדמים,**
55 **ואין זו ראייתה הראשונה ממעין זה**.
56 דוחה הגמרא: רב יעמיד באופן דְּלִיכָא שְׁהוּת - שלא עבר יום שלם
57 משעה שהיתה טהורה, כגון שראתה מיד ביום השמונים ואחד,
58 שבאופן זה אי אפשר לטמא מעת לעת, שהרי גם אם הדם שראתה
59 עכשיו יצא ממנה אתמול בשעה זו, הוא דם טהור.
60 שואלת הגמרא: **וְתַמַּמָּא מִפְּקִידָה לְפִקְדָה - היה לנו לטמא אותה**

57 ורואה הרי היא נדה, הלא המקשה בימי זיבה אינה נדה, שאין נדות
 58 בימי זוב. מתרצת הגמרא: **אָמַר רַב, נְדָה לְיוֹמָא –** המשנה עוסקת
 59 במקשה בימי זיבה, שמן התורה אינה טמאה כלל, וכוונת המשנה
 60 היא שמדרבנן הרי היא נדה ליום אחד, ולערב טובלת וטהורה מיד.
 61 שיטות נוספות בדין המקשה בימי זיבה: **וְשִׁמְיָא לְאִמְרָה**, המקשה אינה
 62 טובלת בערב מיד, **דְּחִיּוּשֵׁינָא שְׂמָא תַּשְׁפָּה** – שחוששים שמא למחרת
 63 תפסוק מלהקשות, ויתברר שהיום שראתה היה דם זיבה, ומי ששימש
 64 עמה בלילה עבר על איסור כרת, ששימש עם 'זבה קטנה'. ולכן מלבד
 65 יום ארייתה צריכה לשמור יום אחד נוסף טהור כדין זבה קטנה, ואז
 66 אף אם שפתה מצערה טהורה. **וְרַבִּי יִצְחָק אָמַר, הַמְּקַשָּׁה אֵינָה**
 67 **כְּלוּם** – המקשה אינה אסורה כלל, ומותרת לשמש אפילו באותו יום
 68 שראתה.
 69 מקשה הגמרא על דברי רבי יצחק: **וְהִקְטַנְי הַמְּקַשָּׁה נְדָה, וּמִשְׁמַע**
 70 **שְׁכַל הַמְּקַשָּׁה הִרִי הָיָא נְדָה וְאִפְלוּ בִימֵי זִיבָה.** מתרצת הגמרא: **אָמַר**
 71 **רַבָּא, לְדַעַת רַבִּי יִצְחָק הַמְּשַׁנָּה שְׂאִמְרָה 'הַמְּקַשָּׁה נְדָה' עוֹסֵקֶת**
 72 **בַּמְּקַשָּׁה בְּיָמֵי נְדָה,** שהמקשה ורואה בהם הרי היא נדה גמורה מן
 73 התורה, אבל המקשה **בְּיָמֵי זִיבָה, מְהוּרָה** היא לגמרי.
 74 מביאה הגמרא ראייה לדברי רבי יצחק: **וְהִתְנַיָּא –** וכן שנינו בברייתא,
 75 **הַמְּקַשָּׁה בְּיָמֵי נְדָה, הִרִי הָיָא נְדָה, בְּיָמֵי זִיבָה, מְהוּרָה.** מבררת
 76 הברייתא, **כִּי צִדְדָא** – המקשה בימי זיבה באיזה אופן היא טהורה.
 77 מבארת הברייתא, **קְשָׁתָה יוֹם אֶחָד וְשִׁפְתָּה שְׁנַיִם –** קשתה ביום
 78 הראשון ופסקה מלכאוב ביום השני והשלישי, **אוּ שְׁקִשְׁתָּה שְׁנַיִם**
 79 **וְשִׁפְתָּה יוֹם אֶחָד, אוּ שְׁשִׁפְתָּה וְקִשְׁתָּה וְהוּרָה וְשִׁפְתָּה –** או אם
 80 שפתה ביום הראשון, וקשתה שוב ביום השני ופסקה ביום השלישי
 81 ואחר כך ילדה, בכל אלו, אם לא פסקה מלראות דם כל שלשת
 82 הימים **הָרִי זֵו יוֹלְדַת בְּזוּב,** שכיון שפסקה מלכאוב יום אחד סמוך
 83 ללידה, החבר שכל הדם שראתה מוחמת עצמה הוא, ונעשית זבה
 84 מחמת דם זה. **אֲבָל שְׁפָתָה יוֹם אֶחָד וְקִשְׁתָּה שְׁנַיִם, אוּ שְׁשִׁפְתָּה**
 85 **שְׁנַיִם וְקִשְׁתָּה יוֹם אֶחָד, אוּ שְׁקִשְׁתָּה וְשִׁפְתָּה וְהוּרָה וְקִשְׁתָּה,** בכל
 86 אלו, **אֵינן זֵו יוֹלְדַת בְּזוּב,** שכיון שקשתה ולא פסקה עד ללידה, כל
 87 הדם שראתה בימים אלו מחמת הולד היה, וטהורה.
 88 מסיימת הברייתא: **כְּלָלוּ שְׁל דְּבַר, קוּשִׁי כְּמוֹךְ לְלִידָה –** אם קשתה
 89 ביום הסמוך ללידה, **אֵינן זֵו יוֹלְדַת בְּזוּב, שׁוֹפֵי כְּמוֹךְ לְלִידָה –** אם
 90 פסקה מלכאוב ביום הסמוך ללידה, **הָרִי זֵו יוֹלְדַת בְּזוּב.**
 91 **חֲנִינְיָא בְּן אַחֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, כַּל שֶׁחָל קִישׁוּיָה בְּשִׁלְשֵׁי שָׁלָה**
 92 **–** אם קשתה ביום השלישי שעה אחת בתחילת היום, **אִפְלוּ כָל**
 93 **הַיּוֹם כְּלוּל בְּשׁוֹפֵי –** אפילו אם פסקה אחר כך מקישויה עד סוף היום,
 94 ופסקה עוד שעה אחת בליל רביעי, שפסקה מעת לעת, וילדה, **אֵינן**
 95 **זֵו יוֹלְדַת בְּזוּב –** הדם שראתה דם קושי הוא ואינו מטמא כיון
 96 שקשתה בתחילת היום השלישי, ואינה יולדת בזוב עד שתפסוק
 97 מלכאוב כל היום השלישי.
 98 שואלת הגמרא: **כְּלָלוּ שְׁל דְּבַר לְאִתּוּי מָא –** מזה כוונת הברייתא
 99 לרבות בכלל שאמרה שטהרתה מטומאת זבה וטומאת תלויים
 100 בקושי או שופי הסמוכים ללידה, הלא כבר פירשה את כל הדינים
 101 הנלמדים מכלל זה. משיבה הגמרא: **לְאִתּוּי דְּחֲנִינְיָא –** כוונת
 102 הברייתא להוציא מדברי חנניא ולרבות שאם שפתה מעת לעת סמוך
 103 ללידה, אף אם קשתה ביום השלישי, הרי זו יולדת בזוב.
 104 שנינו בברייתא 'המקשה וכי' בימי זיבה טהורה. מבררת הגמרא:
 105 **מְנָא הִנְי מִלִּי –** מהיכן למדנו שדם קושי אינו מטמא בימי זיבה.
 106 מבארת הגמרא: **דְּחֲנִי רַבִּינָא, נְאֻמְרָ בּוּבָה (ויקרא טו כה) וְאִשָּׁה כִּי**
 107 **זוּב זוּב דְּמָה וגו' בְּלֹא עַת נְדָתָה וגו' טְמָאָה הוּא, וְדוֹרְשִׁים תִּיבַת**
 108 **'דְּמָה', דְּמָה' מְחַמַּת עֲצָמָה –** דווקא דם הבא מחמת גופה וטבעה
 109 מטמאה, **וְלֹא דֵם הַבָּא מְחַמַּת וְלֵד.**
 110 שואלת הברייתא: **אֵתָה אִמְרָה מְחַמַּת וְלֵד –** אתה דורש למעט דם
 111 הבא מחמת ולד, שאינו מטמא, **אוּ אֵינָה אֵלָא מְחַמַּת אֹנְס –** שמא
 112 יש לדרוש שדם הבא מחמת אונס אינו מטמא, אבל הבא מחמת ולד
 113 נכלל בכתוב 'דמה' ומטמא. משיבה הברייתא: **כְּשֶׁהוּא אִמְרָה (שם)**
 114 **'אִשָּׁה כִּי יוּזַב זוּב דְּמָה, הָרִי אֹנְס אָמַר –** נכלל בכתוב אף דם

1 מדין תורה אשה הרואה טיפת דם בתחילה, הרי היא נדה, וטמאה
 2 שבעה ימים. ביום שפסקה לראות דם פוסקת בטהרה, ובליל שמיני
 3 טובלת וטהורה. מיום שמיני מונה אחד עשר יום. ימים אלו קרויים
 4 'ימי זיבה', ימים הראויים לזיבה, ואם ראתה בהם דם הוא הנקרא 'דם
 5 זיבה'. ראתה בהם יום או יומיים רצופים, הרי היא 'זבה קטנה',
 6 ופוסקת בטהרה סמוך לבין השמשות, וצריכה לספור יום אחד נקי
 7 מדם, וטובלת וטהורה. ראתה בהם דם שלשה ימים רצופים, הרי היא
 8 'זבה גדולה', ופוסקת בטהרה ביום השלישי, וסופרת שבעה ימים
 9 נקיים שלא תראה בהם דם כלל, וביום השביעי לערב טובלת,
 10 וטהורה, וביום השמיני מביאה קרבן. ראתה דם בשבעה ימים אלו,
 11 סותרת ימי טהרתה, וחוזרת וסופרת עד שיהיו שבעה ימים רצופים
 12 נקיים. מכאן ואילך הם 'ימי נדה', ימים הראויים לנדה, ואם תראה
 13 בהם דם, הרי היא נדה, ולאחר שתטבול מונה אחד עשר ימי זיבה,
 14 וחוזר חלילה. יולדת הרי היא טמאה כנדה מן התורה, וזה הנקרא
 15 'טומאת לידה'. לידה זכר טמאה שבעה ימים, לידה נקבה, טמאה
 16 ארבעה עשר יום. לאחר שנשלמו ימים אלו, אף אם עדיין רואה דם,
 17 טובלת ומותרת לבעלה. וסופרת עוד 'ימי טהרה', שהם שלשים
 18 ושלשה ימים לזכר, וששים וששה ימים לנקבה. בימים אלו כל דם
 19 שרואה אינו מטמא, וזה הנקרא 'דם טהור', אך אסורה לאכול תרומה
 20 וקדשים עד מלאת ימי טהרתה. משמאלו ימי טהרתה מביאה קרבן
 21 יולדה, עולה וחסאת. מעוברת שאחזה חבלי לידה והתחיל לצאת
 22 ממנה דם קודם שתלד, דם זה נקרא 'דם קושי', כלומר, דם הבא
 23 מחמת קושי הלידה.

משנה

24 משנתנו נדה אימתי 'דם קושי' מטמא ואימתי אינו מטמא: אשה
 25 **הַמְּקַשָּׁה לְלִדַת,** שאחזה כאבי הלידה והתחילה לראות דם לפני
 26 הלידה בימי נדתה, הרי היא נדה – הרי היא טמאה נדה מחמת דם
 27 זה. אבל המקשה ורואה דם בימי זיבתה, טהורה מן התורה, שדם זה
 28 בא מחמת הולד ולא טמאתו התורה בימי זיבתה.
 29 **קִשְׁתָּה –** כְּאֵבָה וְרֵאתָה דֵם שְׁלִשָּׁה יָמִים רְצוּפִים בְּתוֹךְ אֶחָד עוֹשֵׁר
 30 יוֹם שְׁבַע יָדֵה לְנֵדָה, כלומר, בימי זיבתה, **וְשִׁפְתָּה –** ופסקה ונדה
 31 מצערה **מֵעַת לַעַת –** למשך עשרים וארבע שעות, **וְיִלְדָה** לאחר
 32 הפסקה זו, **הָרִי זֵו יוֹלְדַת בְּזוּב –** הרי היא נחשבת יולדת בעת שהיא
 33 זבה, שכיון שפסקה לכאוב התברר שכל הדם שראתה אף לפני
 34 שפפתה, מחמת עצמה הוא ולא מחמת הולד, והרי זה דם זיבה,
 35 **דְּבַרִּי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חוֹלֵק וְאָמַר, לֹא דִי אִם שִׁפְתָה מַעַת**
 36 **לַעַת מֵאִמְצַע יוֹם זֵה עַד אִמְצַע יוֹם הַמַּחֲרָת, אֲלֵא צָרִיךְ שְׁבִתוֹךְ הַזֶּמֶן**
 37 **שִׁפְתָה יְהִי לְלִילָה יוֹם שְׁלֹמִים מַעַת לַעַת, מִתְחִילַת הַלִּילָה וְעַד סוֹף**
 38 **הַיּוֹם שְׁלִמְחֲרָת, וְכֵן שִׁיחִיה הַלִּילָה קוֹדֵם לַיּוֹם, כְּלִילִי שְׁבַת יוֹמֹ –**
 39 **שֶׁהַלִּילָה קוֹדֵם לַיּוֹם. מְבֹאֵרַת הַמְּשַׁנָּה, בְּאִיזוּ 'שִׁפְתָה' אִמְרָנוּ שְׁהִיא**
 40 **נִחְשָׁבַת יוֹלְדַת בְּזוּב, כְּגוֹן שְׁשִׁפְתָּה מִן הַצֶּעֶר –** שפסקה מלכאוב,
 41 **וְלֹא מִן תְּרֵם –** אף אם לא פסקה מלראות דם.
 42 מבררת המשנה: **כְּמָה הִיא קִישׁוּיָה –** עד כמה ימים קודם הלידה אנו
 43 אומרים שאם קשתה וראתה דם בימי זיבתה, דמה אינו דם זיבה.
 44 מבארת המשנה שנחלקו בזה תנאים: **רַבִּי מְאִיר אָמַר, אִפְלוּ**
 45 **רֵאתָה דֵם אֲרָפְעִים וְחֲמִשִּׁים יוֹם קוֹדֵם הַלִּידָה. רַבִּי יְהוֹרָה אָמַר,**
 46 **דְּיָה חֲדָשָׁה –** די לה אם נטהר דמה חודש אחד, כלומר, החודש
 47 התשיעי לעיבורה, שכל דם שראתה בקושי בחודש זה טהור הוא,
 48 אבל אם קשתה שלשה ימים בסוף חודש שמיני, אפילו קשתה גם כל
 49 תשיעי, הרי זו יולדת בזוב. **רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמְרִים, אֵינן קִישׁוּיָה**
 50 **יִוְתֵר מִשְׁתֵּי שְׁבַתוֹת –** אין דם קושי טהור יותר מארבעה עשר יום
 51 קודם הלידה, ואם קשתה וראתה לפני כן שלשה ימים, אפילו אם
 52 קשתה וראתה דם עד הלידה, הרי זו יולדת בזוב.

גמרא

53 שנינו במשנה, 'המקשה נדה', ומשמע שכל המקשה ורואה הרי היא
 54 נדה. מקשה הגמרא: **אָמַר כָּל הַמְּקַשָּׁה נְדָה הִיא –** וכי כל המקשה

1 רואים במוחש, שהנצחון והגאולה של יי"ב-י"ג תמוז
 2 בימים ההם, שגרמה לכך שאפילו במדינה ההיא תקיים
 3 החזקת התורה והפצת היהדות – היא פעולה נמשכת עד
 4 היום הזה, דבר זה כבר הביא להקמת שלושה דורות של
 5 יהודים שומרי תורה ומצוות במדינה ההיא, שעל כך
 6 קובעת התורה ש"לא ימושו מפך ומפי זרעך ומפי זרע
 7 זרעך... מעתה ועד עולם"⁷².
 8 יתר-על-כן: רואים, שאפילו כאלה שהיו כבר מספר
 9 דורות מנותקים ר"ל מתורה ויהדות – עקב המצב החמור

10 והתנאים האיומים במדינה ההיא – גם אלו ממשיכים
 11 "לקבל" מפעולת הגאולה עד היום הזה, וזה מעורר אותם
 12 ענשיו לתשובה, והם שבים לחיים של תורה ויהדות.
 13 ובאמצעות עשייה כדבעי של הפעולות של חג
 14 הגאולה⁷³, חיזוק תורה ויהדות והפצתן באופן כללי,
 15 ובמיוחד ענין שהזמן גרמא – הפצת מעיינות החסידות
 16 חוצה – יביא הדבר ל"קאתי מר" דא מלכא משיחא,
 17 במהרה בימינו אמן.
 (משיחות מוצאי ש"פ מטו"מ,
 ש"פ דברים וט"ו באב תשל"ט)

(72) ישעי' נט, כא. ב"מ פה א.

(73) ראה מכתב בעל הגאולה לחגיגה הראשונה – י"ב תמוז תרפ"ח (נדפס

בסה"מ תרפ"ח (ע' קמו) ותש"ח (ע' 263) ועוד).

המשך ביאור למס' נדה ליום שלישי עמ' ב

1 הבא באונס, שכן מלת 'זוב' משמעותה כל זוב ואפילו זוב באונס, **הא**
 2 **מה אני מקיים דמה'** – ואם כן מה נדרוש למעט מתיבת 'דמה', על
 3 כרחק יש לדרוש 'דמה' **מחמת עצמה ולא מחמת ולד**.
 4 שואלת הגמרא: **ומה ראית לטהר את הולד ולטמא פאונס** – מדוע
 5 דרשת כן, ולא דרשת להיפך, 'דמה' מטמא ולא דם הבא באונס, 'זוב',
 6 אפילו זוב הבא מחמת ולד מטמא. משיבה הברייתא: **מטהר אני**
 7 **בולד**, שקל הוא מדם הבא באונס, **שגש טהרה אחריו** – משום
 8 שמצינו בו טהרה אחריו, שאחר ימי טומאת לידה באים ימי טהרה,
 9 שכל דם שרואה בימים אלו טהור, **ומטמא אני פאונס** שחמור הוא,
 10 **שאין טהרה אחריו** – שלא מצינו ראיית דם שטהורה בימים שאחר
 11 ראיית אונס.
 12 שואלת הגמרא: **אדרבה, מטהר אני פאונס שקל הוא, שכן אונס**
 13 **בזב טהור** – שטיהרה התורה בזב זיבה הבאה באונס. משיבה
 14 הגמרא: **השתא מיהא** – עתה, על כל פנים **באשה קיימין** – פסוק
 15 זה שאנו דורשים עתה עוסק באשה זבה ולא באיש, **ואונס באשה**
 16 **לא אישבחן** – ובאשה לא מצינו שדם הבא באונס יהיה טהור, ולכך
 17 יש לדרוש בה לטהר דם הבא מחמת ולד שקל הוא, ולא לטהר דם
 18 הבא באונס שחמור הוא.
 19 עוד משיבה הגמרא: **ואיבעית אימא, מאי דעתיה** – מה היא סברתך
 20 בשאלתך, **למהורי** – שיש לטהר **פאונס ולטמא בולד**,
 21 הרי אין לך **אונס גדול מזה** – אף לסברתך ודאי יש לטהר בולד,
 22 משום שהוא דם הבא באונס, שהרי אין לך אונס גדול יותר מדם הבא
 23 מחמת ולד, ואם כן כיון שמצינו בזבה כתוב שטמא וכתוב שמטמא,
 24 יש לטהר בולד ולטמא באונס.
 25 הגמרא מבארת מדוע דם קושי בימי נדה אינו טהור. מקשה הגמרא:
 26 **אי הכי** – אם כן שמצינו שדורשים מתיבת 'דמה' למעט בולד, נדה
 27 **נמי לימא** – נדרוש כן אף את הפסוק האמור בנדה (שם טו יט), **ואשה**
 28 **כי תקיה זכה דם יקיה זכה בבשרה**, ונדרוש מתיבת 'זוכה' אימתי
 29 דם הבא בימים הראויים לנדה מטמא, דווקא **זוכה מחמת עצמה**
 30 **ולא מחמת ולד**, ומדוע כתוב בברייתא שהמקשה בימי נדה, נדה.
 31 מבררת הגמרא את הקושיא ושואלת: **אתה אומר ולד, או אינו**
 32 **אלא אונס**. משיבה הגמרא: **כשהוא אומר (שם) 'ואשה כי תקיה**

33 **זכה, הרי אונס אמור**, שכן מלת 'זבה' משמעותה שתהיה זבה
 34 באיזה אופן שיהיה ואפילו באונס, ומאחר שלמדנו שדם הבא באונס
 35 מטמא, **הא מה אני מקיים 'זוכה', 'זוכה' מחמת עצמה ולא מחמת**
 36 **ולד**, וקשה מדוע כתוב בברייתא שהמקשה בימי נדה, נדה.
 37 הגמרא מביאה דרשה אחרת לטהר דם קושי בימי זיבה, ומיישבת בזה
 38 את הקושיא. מתרצת הגמרא: **אמר ריש לקיש**, מנין שדם קושי בימי
 39 זיבה אינו מטמא, **אמר קרא** – נאמר ביולדת נקבה (שם יב ה)
 40 **וששים יום וישת ימים תשב על דמי טהרה**, כלומר, שכל דם
 41 שרואה בימי טהרתה טהור, ומלת 'תשב' מיותרת, שהיה אפשר
 42 לכתוב 'וששים יום ושת ימים דמי טהרה', ויש לדרוש, **תשב, יש**
 43 **לך ישיבה אחרת שהיא כזו** – יש לך עוד זמן אחר שאם תראה בו
 44 דם אינה טמאה, **ואיזו זו** – היכן מצינו זיבה אחרת שטהורה, זו קושי
 45 **בימי זיבה**, שדרשה הברייתא לעיל לטהרו מהכתוב 'דמה' (שם טו
 46 כה), דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד. אבל דם קושי בימי נדה לא
 47 מצינו בו דרשה לטהרו, וטמא. מקשה הגמרא: **ואימא זו קושי בימי**
 48 **נדה** – שמה יש לדרוש שהישיבה אחרת, הנלמדת מתיבת 'תשב'
 49 הכוונה למקשה בימי נדה, שהיא זו שטהורה, שהרי כתוב בנדה 'זכה'
 50 (שם טו יט), ונדרוש זובה הבא מחמת עצמה טמא ולא זובה הבא
 51 מחמת ולד.
 52 מחמת קושיא זו מתרצת הגמרא באופן אחר: **אלא אמר אבונה**
 53 **דשמואל**, מנין שדם קושי בימי זיבה אינו מטמא, **אמר קרא** לענין
 54 יולדת נקבה (שם יב ה), **ומטמא שבועים בנדתה**, כלומר, שדיני
 55 טומאתה הם כדיני טומאת נדתה, ודורשים, יולדת כנדתה טמאה,
 56 **ולא בויבתה, מפלל דויבתה טהור** – מזה משמע שיש לידה
 57 שטמאה מחמת דין נדה ואינה טמאה מחמת זיבה, **ואיזו זו** – ואיזה
 58 דם זיבה הוא שטהור ביולדת, זו דם קושי בימי זיבה.
 59 מקשה הגמרא: **והשתא דכתיב 'ומטמא שבועים בנדתה'** – עתה
 60 שלמדים טהרת דם קושי מהפסוק 'כנדתה', ואין למדים זאת מ'דמה',
 61 **דמה' למה לי** – איך מתיישבים דברי הברייתא שדרשה לטהר דם
 62 קושי מהכתוב 'דמה'. מתרצת הגמרא: **אי לאו דמה' הוה אמיןא**,
 63 שלמדים מהדרשה 'בנדתה' **ולא בויבתה** שהמקשה בימי זיבה
 64 שטהורה, **ואפילו אם אחר שקשתה ראתה בשופי סומך ללידה**,